

Kardeşim Kerem'in Sorduğu Kelimelerin İzahı

Hem hastayım hem Gılgamış Destanını çözmeye çalışıyorum; onun için kısa yazacağım:¹

1) Hayal duygusu, beyne gelen soyut manaların, beyindeki arşiv malzeme ile somutlaştırılması yani bilincin (kalbin) derinliklerinden yukarı çıkan çıplak manalara bir elbise dikilmesidir. Hayl, at kervanı ve atların geçişi demektir. Kalpten çıkan manalara elbise giydirmek için beyin, hafızadaki arşivden malzeme isterken gelen manaya muhtemelen elbise olabilecek kumaşlar güzel atlar gibi hayalden peş peşe geçer. Beyin onlardan birini seçer. Ayrıca insan hayalini çalıştırırken geçmiş zamanlardaki olaylar ve nesnelere yine at kervanı gibi insanın gözü önünden geçer.

Hayal hakikati, soyutun somutlaştırılması veya somut eşyayı soyutlaştırmak ve onları manalara çevirmedeki İlahî icraatın mahiyetini anlamak için güzel ve numune bir makinadır.

2) Rüya ise, hayale benzer. Fakat bu sefer gerçekleşenler, bilinçte değil de bilinçdışında gerçekleşmesidir. Bilinçdışı bilince göre çok geniş olduğu için rüyalardaki renklilik, derinlik ve manalar haliyle hayaldekilerden çok daha derin ve daha manalı ve daha zengin oluyor. Bilincin bilinçdışına oranı tahminen milyonda birdir.

3) Keşif ise hayal ve rüyadaki sistemin uyanık iken çalışması veya çalıştırılmasıdır. Üstad 23. Sözde kendi keşiflerine vakıa-ı hayaliye diyor.

4) Buna yakaza yani uyanık iken rüya görme de denilir. Bizimkiler yakaza kelimesini bu manada özellikle uyku ve uyanıklık arası görülen rüya veya keşif manasında kullanır. Hâlbuki kelimenin asıl manası sadece uyanıklıktır.

5) Vahiy mahiyet olarak bu dört basamaktaki hakikatin benzeridir. Fakat bir tek kişinin rüyası, hayali ve keşfi değil de büyük insan olan kâinatın (bütün varlık sisteminin) hayali, rüyası ve keşfidir. Kalben ve ruhen inbisat eden peygamberler üzerinden topluma yansıtılır.

6) Üstad Bediüzzaman 28. Mektupta bu ilmî hakikate temas eder ve bunu açmak için şimdi vaktim müsait değildir; bu mesele çok derin araştırmalar ister, der.

¹ Kısa yazmaya niyet ettim. Fakat 17 önemli not yazılmış oldu.

Carl Jung, bunun ilmini yapmak için 40 yılını harcadı; 40 bin rüya ve keşif kaydetti. En sonunda arketip kavramının ilmî yönü isbat edilmiş oldu. İlk başta bilim dünyası tamamen materyalize olduğu için Freud'un arkasında gittiler. Her şeyi bilinçaltı kavramı ile izah etmeye çalıştılar.

Fakat bir kısım insafılı bilim adamları daha sonra bunun eksik ve yanlış olduğunu; asıl olan bilinçaltı değil de bilinçdışı hakikati olduğunu yani insan beyninin, sadece kendi içinde kapalı bir sistem değil de geçmiş ve gelecek de dâhil bütün varlık sistemi ile entegre çalıştığını gördüler.

7) Üstad 28. Mektupta *Rüya, bir sinema-i Rabbaniyedir*. Yani rüyalar, canlıların gelişmesi ve dinlenmesi için okul gibi işlevler gören bir sinemadır. Bu noktada hayvanların da payı vardır. Ve beslenmede olduğu gibi bu nimet konusunda Müslüman milletler ile diğerleri aynı seviyededir. Müslümanlardan kalbi kirli olan var olduğu gibi, diğer milletlerden de kalbi temiz olanlar vardır.

8) Kâinatın rüyasını anlamak istiyorsan *Kelimetün Minallah* kavramını düşün; sonra Kelime ve Logos yazısını bir daha oku.

9) Bütün bu âlemler, âlem-i misalin birer numunesi ve şubesi olabileceği gibi; âlem-i misal kâinat denilen insan-ı ekberin hayal duygusudur, denilebilir. Hipotez olarak varlığı tahmin edilen paralel evren kavramı, söylendiği üzere fiziki olduğundan âlem-i misale paralel evren denilmez. Fakat görüntü olarak âlem-i misal bu kâinatımızın bir paralelidir. Canlıların her bir hücresi veya beyinleri onların bir paraleli olduğu gibi..

10) Kerem kardeşim Amak-ı Hayal kitabında Raci'nin neden uyutulunca gerçekleri gördüğünü sorduğu gibi; yine aynı kitabın son üç bölümünde neden sembolik dilini yorumlamadığımı soruyor. Bu iki sorunun iki ayrı cevabı var; şöyle ki:

a) Üstad Bediüzzaman risalelerinde şu üç bilgiyi veriyor: 1) *Uyku ile dış âleme bakan duyular kapanınca, ruh ve kalb gibi iç âleme (bilinçdışı âleme) bakan duyular açılıyor*. 2) *Vahiy âlem-i şهادette âlem-i gaybin dilidir*. 3) *Peygamber, vahiy alırken yarı uyku haline giriyordu*.

b) Amak-ı Hayalin son üç bölümü şهادet âleminde geçtiği için onlarda sembolik dil kullanılmamıştır. Sembolik kelimeler olmayınca haliyle yorumu da olmadı. Çünkü âlemimizde somut yapılar ve kanunlar esastır. Kanunlar ise yırtılmaya ve değişime karşı sabredemezler. Dolayısıyla kanun ve şariat manasına gelen Musa sabredemiyor. Fakat âlem-i gaybde yaşayan Hızır sabrediyor.

11) Hayal, misal, rüya, keşif ve vahiy *Kelimelerinin sözlük ve etimolojik manaları*

Hayal: Amak-ı Hayal kitabının sunuşunda ve bu yazının başında bu kelime bir miktar izah edildi. Bu hakikatin nöron, yazılım ve dosya olarak izahı ise şöyledir:

İnsan beyni kâinatın atomları kadar bilgi işleme sahip olduğundan insanoğlu soyutlamayı ve somutlamayı en yüksek seviyede beceren canlıdır. Diğer hayvan türlerinde soyutlama yeteneği hiç yoktur, denilebilir.

Misal: Bir şeyin eş değeri veya benzeri demektir. Bir şeyin aynısı ise bizzat kendisi demektir. Allah, mutlak sonsuz ve dolayısıyla ibadete layık sadece kendisi olduğundan Allah'ın öz varlığı mutlak (eril) ve soyut ve sonsuz ise; *Onun misli yoktur* denilebilir. Fakat Kur'an, Allah'ın somut, diyalektik ve somut yasal yansıması olan Rahmaniyeti de Allah ile eşit tutuyor. Bu boyut her ne kadar somutluk itibarı ile sınırlı gibi görünse de sistem ve süreç olarak sonsuz olduğundan *onun da misli gibisi yoktur*, denilir.

Evet, Allah'ın soyut mutlak varlığının misli, misali var. Kur'an iki yerde (16/60, 30/28) *En yüce misal Allah'a mahsustur*, derken; Şura suresinde (42/11) *Hiçbir şey Onun misli gibi değildir*, diyor. Yani Allah'ın somut yönü, Onun soyut yönünün mislidir. Eşya denilen sınırlı somut ve yaratılmış nesnelere ise hem sınırlı hem somut olduğundan ayet, *Hiçbir şey Allah'ın misli değildir*, dememiş de *Hiç bir şey Allah'ın misli gibisi değildir*, demiştir. *Çünkü Allah'ın kendisi sonsuzdur; onun misli olan somut sistemi de sonsuzdur. Yani ulûhiyet de Rahmaniyet de sonsuzdur. Onun için sınırlı, somut ve yaratılmış varlıklara tapmak putperestlik sayılıyor.*

Rüya: Manevi ve daha çok soyut olan hakikatleri görmek demektir. Eğer görülen şey soyut ise veya hayal ile somutlaştırılmış ise; yine ona rü'ya ve re'y denilir. Melek ve ruhanilerin temessülüne ise özellikle **rü'yet** denilir.

Somut şeyleri görmeye ise basar kelimesi kullanılır. Kur'anda somut olarak görünen şeylere ism-i meful olarak *mübsarat* denmesi gerekir iken; ism-i fail vezni ile *mübsirat* denilmiştir. Çünkü somut varlıklar kendilerini insan istese de istemese de kendilerini ona gösteriyorlar. Nazar kökü ise her iki manada da kullanılır.

Keşif: Bunun manası perdeyi kaldırmak demektir. Yani metafizik âleme bir perde gibi çekilen bu görünen boyut kalkınca gaybî (metafizik) hakikatler görünmeye başlar.

Cevşende *Kâşifül-Belaya* Allah'ın bir ismi olarak kullanılmış. Bu ya belaları kaldıran demektir. Veya belaların üzerindeki bilinmez yönü kaldıran demektir. Evet, belalardaki bu bilinmez boyut kalkarsa bela, bela ve musibet olmaktan çıkar.

12) Vahiy ise sessiz ve süratli bilgi akışı demektir. Yani kâinatta ve hayatta saklı olan bilgi ve bilinç, sessizce ve süratli olarak peygamberlerin kalbine gelir; onlar da onu kendi dillerine çevirirler. Vahyin tercümanı olurlar.

İbn Arabî Fütuhât kitabında 559. Bapta, bu manaları şöyle özetlemiştir:

Ruhun gözlere görünmesi hayaldir

(Çünkü ruh soyuttur.)

Biz bunun üzerinde durmayız.

Çünkü emir âlemi insanı şaşırtır.

*Benim için ruhun varlığına delil
Yaptığım gözlemdir:
Vahyin ruhu olan Cebrail bana görüldüğünde
(Çünkü kâinatın ruhu olan bilinç dört boyutu ile
Adeta somuttur.)*

Binler selam ve hürmet ile
30. 09. 2014
Bahaeddin Sağlam

Merhabalar Hocam,

Gönderdiğiniz yazıları okudum. Ayrıca, Amak-ı Hayal'i bitireli 10-15 gün kadar geçti. Ne zamandır size yazmak istiyordum. Ama hem malzeme topluyor hem de fırsat kolluyordum. Bu yazılarınızla birlikte o fırsatı da yakalamış oldum.

Amak-ı Hayal ile ilgili bir kaç sorum olacak:

1- Hayal/Keşf/Rüya/Yakaza/Âlem-i Misal ve uyku mefhumlarının hakikatleri nedir? Bunların hangileri gerçekte eş anlamlıdır?

2- Uyuşturucu, LSD v.b. ile görülen hayallerin mahiyeti nedir? O zamanda da mı âlem-i misal'e açılıyor? (Habis levhaların görülme hikmeti nedir?) Aynı şekilde semavi dinlerin haricindeki müntesiplerin gördükleri astral seyahat, duru görü v.s. mahiyeti nedir?

3- Hayvanların da rüya gördükleri söyleniyor? Onların rüya görmesinin hikmeti nedir?

4- Aynalı Baba, Raci'ye kahve ve ney ya da saz ile amak-ı hayale (bilincin derinliklerine) geçmesine yardımcı oluyor. Üstad da gelenlere çay ikram edermiş. Ali İhsan Tola Ağabey de gelenlere "kafa süpürgesi" adlı bitki çayı ikram edermiş. Hatta sofilerin de gelenlere çorba ya da çay ikramı meşhurdur. Bu tarz maddelerin ikram edilmesi vücudun manevi atmosfere hazırlanması için midir? Hikmeti nedir?

Yazılarımıza gelince: İman-hayat ve şeriat ile ilgili yazınız gayet enfes olmuş. Kısa, öz ve etkileyici. Tek Tanrı İnancı hakkında yazınız da gayet suhuletli okunuyor ve kolay anlaşılır olmuş.

Üçlü sisteme yanaşamayışımızın sebebi, kutsal'ı kaybetmekten olan korkumuz olabilir mi? Çünkü biz kendimize -müspet manada güvenemiyoruz. "Rey"den ziyade "teslimiyet" daha "mübarek" geliyor gibi. Çünkü yeterince (kâmil manada) tedristen ve aşk-ı taharri-i hakikatten mahrumuz. Akademisyenlerimiz de bürokratik işler v.b. sebeplerden birer "memur" olmuşlar. Bize "akla kararı" anlatamıyorlar. Havvas böyle olunca, avam kısmının da son kalesi teslimiyet kalmış.. Dolayısıyla Üstad'ın **kısaca ve avam lisanıyla** söylediği çoğu söz bile bize **çetin ceviz** geliyor. Mehdi manası da zaten "İmanlı Atilla" gibi zihinlerde yer etmiş. Dolayısıyla şerh ve izahınız ve Dursun Abi'nin haykırıları bir hakikatin daha aydınlanmasına vesile olmuş... Allah sizden razı olsun.

Allah bizi hakikat mesleğinden ayırmasın ve ayağımızı kaydırmassın. Âmin.

Ek olarak; iki küçük sorum daha olacak..

1- Paralel evrenler gerçek midir? İslam'daki yeri ve hakikati nedir? Ya da bizim âlem-i misal dediğimize Einstein "paralel evren" mi demiştir?

2- Hz. Musa (a.s.) ve Hz. Hızır (a.s.) kıssasında Hz. Musa (a.s.) [şeriat] neden sabredemiyor? Hâlbuki kâinat, şeriat (kanunlar) üzere işliyor? Kanunların içinde sabır zaten mevcut değil midir?

Kıymettar yazılarınız için çok teşekkür eder; yaklaşan bayram ve içinde bulunduğumuz "Leyal-i Aşere"nizi de tebrik ederim.

Selam ve dua ile...
Kerem